

Numele de Lichirești datează probabil de la începutul primei așezări de locuitori statornici pe aceste meleaguri, în timpul domniei lui Mihai Viteazul. Se bănuiește că denumirea de Lichirești este în strânsă legătură cu ridicarea primului lăcaș de biserică, cu hramul Sfântului Nicolae al Mirei Lichiei. Poporarii care s-au strâns în jurul lăcașului trebuie să fi spus prin prescurtare, biserica Lichiei, în timp ce ei se vor fi numit poporul bisericii Lichiei sau lichireșteni, de unde a venit și denumirea de Lichirești a satului. Lichireștiul este menționat pentru prima dată într-o hartă, la data de 1700, operă cartografică a stolnicului Constantin Cantacuzino, tipărită în Italia, la Padova.

Populația era reprezentată la acea dată de oameni liberi care se ocupau cu agricultura și creșterea animalelor, români și un număr mic de bulgari și turci. O categorie aparte erau călărășii ștafetari, care făceau serviciul de curierat pe traseul București - Constantinopol. Sunt organizați cel mai probabil în vremea domnitorului Constantin Brâncoveanu, primul document păstrat care-i amintește datează de la 25 mai 1722. De la acești călărăși ștafetari, care după terminarea serviciului s-au stabilit în așezarea ce se afla în apropierea detașamentului lor, satul Lichirești începe să fie cunoscut sub denumirea de "satul călărășilor" sau Călărăși.

Spre sfârșitul secolului XVIII numele de Lichirești este folosit tot mai puțin; pentru numele satului se folosea când numele de Călărăși, când de Lichirești, când amândouă. Pe harta din 1700 Lichireștiul este menționat ca un sat mare. Pe harta austriacă de la 1791, localitatea apare consemnată sub numele de "Călărăși sau Lichirești".

La 1 mai 1734 Călărăși este menționat ca târg, ceea ce e un indiciu că satul luase proporții, că începuse să închege o viață comercială. Diferiți călători care au trecut pe aici au avut întotdeauna impresii plăcute despre acest târg. În această perioadă Călărășii făcea parte din județul Ialomița, cu reședința la Urziceni.

Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea încep să se facă îmbunătățiri cu caracter public: pe lângă vechea biserică ce exista în centrul localității, se ridică un han central și numeroase prăvălioare, care – împreună cu casele unor locuitori mai înstăriți – vor da Călărășii un aspect de orașel.

Zona actuală a Călărășii a fost de multe ori teatrul războaielor purtate împotriva pericolului turcesc, pentru apărarea luncii Dunării. S-au purtat multe bătălii aici, încă de la înființarea localității și până la data de 28 mai 1812 când la București s-a semnat pacea ce avea să aducă liniștea locuitorilor. Momentele de groază au trăit călărășenii și în 1821, o dată cu declanșarea revoluției conduse de Tudor Vladimirescu, necazurile lor terminându-se abia la un an după sfârșitul revoluției din 1821. Un alt moment de panică pentru locuitori îl reprezintă noul război ruso-turc din anii 1828-1829. Ca și cum pierderile cauzate de război n-ar fi fost suficiente, în anii 1828-1830 la Călărăși a izbucnit o groznică epidemie de ciumă. În vara anului 1831 izbucnește holera, adusă de turci, din fericire această nouă epidemie ținând doar câteva zile.

După trecerea tuturor necazurilor a început imediat refacerea localității. S-a construit un pod stătător peste gâtul lezerului, pod ce a facilitat accesul spre Silistra; s-au ridicat două clădiri, dintre care un grajd mare pentru 20 de cai, iar pentru evitarea ciumei și a holerei s-a construit un local imens de carantină, acordându-se astfel o mare atenție măsurilor sanitare. Toate aceste lucruri au determinat schimbarea aspectului general al Călărășii, care semăna tot mai mult cu un oraș de provincie; doar statutul oficial lipsea.

Nevoile tot mai stringente ale rușilor de a se afla în permanent contact cu autoritățile județene i-au făcut să intervină la București, cerând mutarea capitalei județului Ialomița de la Urziceni la Călărași. La 18 aprilie 1833 se poruncește mutarea capitalei la Călărași, fapt ce a dus la căutarea clădirilor necesare autorităților și a unor case de locuit pentru șefii județului, precum și la mutarea în Călărași a instituțiilor județene de profil (ocârmuirea, tribunalul și poliția).

La 1 noiembrie 1833, cu prilejul intrării în funcțiune a primei comisii a orașului Călărași, se adoptă primul buget în sumă de 8000 de lei, propuși a fi cheltuiți pentru modernizarea uliței centrale a orașului și pentru construirea unei școli (s-au alocat 4500 lei). S-a construit un număr însemnat de case particulare, dar și câteva clădiri publice, și s-a reparat catedrala grav afectată de cutremurul din 1829.

La 26 iunie 1837, președintele Comisiei orașului, împreună cu un membru al comisiei, face un raport amănunțit asupra modificărilor ce sunt de făcut în oraș: să se înlocuiască învelișul de stuf al caselor cu olane în termen de un an, coșurile caselor să se facă din cărămidă, nu din nuiele împletite și cu pământ etc. S-a propus punerea la punct a normelor pentru prevenirea incendiilor; după incendiul devastator de la București din noaptea de 23 martie 1847, la Călărași s-au înființat sacalele pentru apă.

În anul 1852 în Călărași, pe timp de noapte, funcționa un număr de 24 de felinare cu scopul iluminării, ceea ce costa Comisia orașului suma de 1260 de lei.

În 19 ani, între 1833 și 1852, au fost patru vizite domnești la Călărași.

Deși după 1833 în Călărași vin și persoane cu posibilități materiale, în special negustori, o mică parte dintre aceștia se stabilesc definitiv, cei mai mulți făceau afaceri și păraseau orașul, neîndrăznind să rămână într-un oraș situat pe o moșie particulară, fără nici o perspectivă de viitor. Locuitorii orașului și-au manifestat în dese rânduri dorința de a se elibera de sub stăpânirea moșierului, convinși fiind de avantajele pe care eliberarea le-ar oferi dezvoltării orașului. S-au trimis jalbe Ocârmuirii județului Ialomița în mai multe rânduri, nici una neavând rezultate scontate. Locuitorii nu s-au lăsat și au acționat și în anii următori; astfel, s-au adresat în 1849 domnitorului Barbu Știrbei, care în noiembrie 1849 a răspuns raportului, admitând că orașul va cunoaște o enormă dezvoltare dacă va fi "liber". A poruncit să se trimită un inginer topograf care să ridice cu cea mai mare exactitate planul orașului Călărași, plan care va crea străzi drepte, paralele, întretăiate de altele, formând dreptunghiuri mari, cu 4 piețe și un bulevard. La 28 iulie 1851 Barbu Știrbei vine personal la Călărași unde este întâmpinat cum se cade. Se convinge de mersul lucrărilor și de mizeriile pe care locuitorii le îndurau din cauza situării orașului pe o moșie particulară. Suma care trebuia achitată, de 250.000 de lei, pentru eliberarea orașului a fost cu greu adunată și, în cele din urmă, plătită. În septembrie 1852, călărășenii începeau pregătirile în vederea proclamării oficiale a eliberării orașului, astfel că la 24 septembrie 1852 Călărașiul devine liber.